

ADVIES AAN GEMEENTERAAD

Zaak	0965208448/209858
Vertrouwelijkheid	Openbaar
Afdeling	Dienstverlening
Datum besluit college B&W	6 mei 2025
Portefeuillehouder	S.C.J. Scheepers
Financiële consequenties	Meerjarige bijstelling (verhoging van raming) van de gemeentelijke begroting voor de jaren 2026 t/m 2029 t.b.v. fcl/ecl 672320/43310 met resp. € 8.345 (2026), € 10.355 (2027), € 12.255 (2028) en € 17.590 (2029) t.b.v. de gemeentelijke bijdrage Omgevingsdienst Zuid-Limburg.

ONDERWERP Omgevingsdienst Zuid-Limburg: Voorlopige Jaarrekening 2024, ontwerpbegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029, beoordeling robuustheid ODZL

BESLISPUNT

1. Kennis genomen van de ontwerpbegroting 2026, meerjarenraming 2027-2029 en de voorlopige jaarstukken 2024 van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg;
2. De financiële consequenties van de ontwerpbegroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029 van de Omgevingsdienst meenemen in de berap voorjaar 2025;
3. Ingestemd met bijgevoegd raadsvoorstel waarbij de raad wordt voorgesteld:
 - a. Kennis te nemen van de ontwerpbegroting 2026, meerjarenraming 2027-2029 en de voorlopige jaarstukken 2024 van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg;
 - b. Een positieve zienswijze kenbaar te maken aan het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg ten aanzien van de ontwerpbegroting 2026, meerjarenraming 2027-2029;
 - c. Kennis te nemen van de beoordeling Robuustheid Omgevingsdienst Zuid-Limburg;
 - d. Kennis te nemen van een uit te keren bedrag aan de deelnemers van € 1.757.775 naar rato van ieders afname (= omzet) in het jaar 2024 op basis van de voorlopige jaarstukken 2024. Voor Simpelveld betekent dit een restitutie van € 7.291.

OVERLEG GEVOERD MET (ADVIES INGEWONNEN BIJ)

Beleidsadviseur afdeling Bedrijfsvoering

SAMENVATTING

Het jaar 2024 was voor de Omgevingsdienst Zuid-Limburg een soort van overgangsjaar. Ze begonnen het jaar als Regionale Uitvoeringsdienst Zuid-Limburg (RUD-ZL) en eindigden als Omgevingsdienst Zuid-Limburg (=ODZL). De inwerkingtreding van de Omgevingswet en aanverwante wetgeving bracht aanzienlijke uitdagingen met zich mee, zowel op het gebied van regelgeving als in de praktische uitvoering van het toezicht. Meerdere milieutaken, zogenoemde 'basistaken' waaronder bodemtaken, energietransitie en de controle van de milieubelastende activiteiten binnen de gemeente Simpelveld zijn bevoegdheden die voorheen bij de Provincie lagen. Nu deze bevoegdheden bij de gemeenten liggen zijn deze via de gemeenten bij de Omgevingsdienst Zuid-Limburg als nieuwe basistaken ondergebracht en uitgevoerd moeten worden.

De complexiteit van de nieuwe wetgeving vereiste een intensievere voorbereiding van de toezichtsactiviteiten. De backoffice-applicaties voor het milieutoezicht waren aanvankelijk niet

volledig up-to-date. Er is veel tijd geïnvesteerd in het actualiseren- en optimaliseren van deze applicaties, wat heeft geleid tot verbeterde prestaties. Ook heeft de ODZL in 2024 veel werk gehad aan de werving en selectie van extra personeel, de extra basistaken en de opzet van de organisatiestructuur (afdeling Bedrijfsvoering). Deze extra personele kosten en de doorwerking in de navolgende jaren zijn duidelijk weergegeven in de jaarrekening van 2024.

Ook speelde het door de 'commissie Van Aartsen', namens de staatssecretaris uitgevoerde onderzoek naar het functioneren van de uitvoeringsdiensten (landelijk) in 2024 een grote rol. Inmiddels heeft een beoordeling plaatsgevonden van het Plan van Aanpak door het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat waarbij de robuustheid van de omgevingsdiensten is beoordeeld. De uitkomst geeft aan dat de ODZL op de goede weg is.

INLEIDING

Conform de gemeenschappelijke regeling van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg heeft het Dagelijks Bestuur van de ODZL (Omgevingsdienst Zuid-Limburg) de ontwerpbegroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029, tezamen met de voorlopige jaarrekening 2024 beschikbaar gesteld aan de raden van de deelnemende gemeenten. De raad kan ten aanzien van de ontwerpbegroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029 een zienswijze kenbaar maken.

WET- EN REGELGEVING

Gemeentewet

Wet (gewijzigde) Gemeenschappelijke Regelingen welke per 1 juli 2024 in werking is getreden.

STRATEGISCHE VISIE / BELEIDSPROGRAMMA

De Omgevingsdienst Zuid-Limburg past binnen het kader van de drie in de strategische visie genoemde kernwaarden 'klantgericht', 'kwaliteit/focus' en 'samenwerken'. Daarnaast past de Omgevingsdienst Zuid-Limburg binnen de drie trends van 'schaalvergroting', 'decentralisatie' en 'bezuinigen'. Dit voorstel heeft betrekking op programma 7 'Volksgezondheid en milieu'.

RELATIE MET BESTAAND BELEID / EERDERE VOORSTELLEN

178001 Ontwerpbegroting 2025; meerjarenraming 2026-2028 Omgevingsdienst Zuid-Limburg

OVERWEGINGEN

ONTWERPBEGROTING 2026 / MEERJARENRAMING 2027-2029

Bezuinigingsmogelijkheden

Op 30 januari 2025 heeft de Omgevingsdienst Zuid-Limburg ons per brief een reactie gegeven op ons verzoek om de bezuinigingsmogelijkheden (5%-10%) in het perspectief van het 'ravijnjaar' 2026 te onderzoeken. In deze brief is ons gemeld dat, gegeven de robuustheidscriteria, de Omgevingsdienst Zuid-Limburg géén structurele bezuinigingsmogelijkheden ziet. Ook zou met het structureel verlagen van de begroting de verplichte taken niet meer kunnen worden gerealiseerd. Wel ziet de Omgevingsdienst Zuid-Limburg een mogelijkheid om incidentele middelen in te zetten om de deelnemers van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg te helpen het ravijnjaar 2026 door te komen. Een totale incidentele bijdrage van € 3 miljoen levert immers hetzelfde bedrag op als 3 jaar op rij een besparing van 5%. Uit nadere analyse van de positieve resultaten in de voorbije jaren blijkt niet dat er structureel lucht in de begroting zit.

Incidentele bijdragen van Omgevingsdienst Zuid-Limburg aan het dempen van het ravijnjaar zijn:

Omschrijving	Effect	Jaar
Openstaande vacatures (met name bodem)	€ 500.000	2024
Onderuitputting opleidingen en algemene personeelskosten	€ 500.000	2024
SPUK IBP	€ 400.000	2025
Reserves zachte landing	€ 600.000	2025
SPUK THE vervroegen realiseren subsidie	€ 1.000.000	2025

Op grond van een besluit van het bestuur in verband met het naderende ravijnjaar zijn reeds de laatste voorschotnota's van het werkprogramma 2024 met 25% verlaagd. Hierdoor ontstaat voor de deelnemers een collectief voordeel in het jaar 2024 van € 1.100.000 ten opzichte van de begroting. Dit bedrag kunnen deelnemers opzij zetten in een door henzelf te vormen reserve ravijnjaar. Hierdoor ligt de gemeentelijke bijdrage over 2024 voor onze gemeente € 7.187 lager dan begroot.

Op 2 april 2025 heeft het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg de jaarrekening 2024 inclusief resultaatuitkering reeds vastgesteld. Dit is zo'n drie maanden eerder dan in de voorgaande jaren gebruikelijk was.

Het voorstel tot resultaatbestemming ziet er als volgt uit;

Onverdeeld resultaat 2024	€ 1.307.384
Bestemmingsreserve nieuwe bodemtaken ingroeimodel voor dekking kosten 2024	€ 300.086

Bestemmingsreserve nieuwe MBA basistaken ingroeimodel voor dekking kosten 2024	€ 300.000
Bestemmingsreserve juridische ondersteuning	€ 10.000
Verhoging weerstandsvermogen o.b.v. risico-inventarisatie	-/- € 159.695
Totaal te verdelen resultaat 2024	€ 1.757.775
Restitutie gemeente Simpelveld	€ 7.291

Het uit te keren bedrag ad € 7.291 op basis van het jaarrekeningresultaat 2024 is door de Omgevingsdienst Zuid-Limburg reeds verrekend met de voorschotfactuur van het Werkprogramma over het 2e kwartaal 2025.

Ontwikkelingen

Op 30 januari 2025 is ons ook de Kaderbrief 2026 toegezonden. In de begeleidende brief heeft de Omgevingsdienst Zuid-Limburg ons geïnformeerd dat in verband met het aankomende 'ravijnjaar' deze kaderbrief bewust beleidsarm is gehouden. De begroting 2026 is hierdoor in grote lijnen een voortzetting op de begroting 2025. Een begroting die in het teken stond van het plan van aanpak robuuste Omgevingsdienst Zuid-Limburg. In 2026 is de verwachting dat het plan van aanpak wordt afgerond en de verbeteringen structureel geborgd kunnen worden in de organisatie. De Omgevingsdienst Zuid-Limburg verwacht in 2026 te kunnen voldoen aan de robuustheidscriteria en aan een adequate uitvoering van hun taken.

In deze voorliggende begroting wordt een aantal ontwikkelingen met noemenswaardige impact geschetst. Ontwikkelingen die van invloed zijn op de wijze waarop de Omgevingsdienst Zuid-Limburg werkt en welke taken ze uitvoeren. Vooral nog worden deze ontwikkelingen niet financieel vertaald. Er wordt eerst gezien of de verandering in takenpakket binnen de financiële kaders kan worden gerealiseerd.

Onlangs heeft de Provincie Limburg een uitvraag gedaan naar extra werkzaamheden. Het gaat met name om een intensivering van bestaande taken naar aanleiding van het rapport van de Zuidelijke Rekenkamer. Dit betreft jaarlijks een bedrag van ca. € 2,5 tot € 2,8 miljoen. Ook deze uitbreiding is niet in de begroting verwerkt, omdat besluitvorming hierover in Provinciale Staten pas op 21 maart 2025 heeft plaatsgevonden. De extra bijdrage van de provincie heeft geen consequenties voor de gemeentelijke bijdrage, omdat iedere deelnemer verplicht is om minimaal de basistaken in te brengen. Tegelijkertijd draagt deze bijdrage in positieve zin bij aan de financiële ondergrens van robuustheid, doordat de minimale begrotingsomvang hiermee verder wordt versterkt. Bovenstaande

ontwikkelingen zullen indien aan de orde begin 2026 met een begrotingswijziging 2026 worden verwerkt.

Conform het vastgestelde plan van aanpak robuustheid, wordt onderzocht wat de mogelijkheden en wensen zijn bij alle opdrachtgevers om meer plustaken in te brengen. De bevindingen hiervan worden uitgewerkt in een bedrijfsplan dat inzicht geeft in de kosten en besparingen van het onderbrengen van de betreffende plustaken bij de omgevingsdienst. Deze resultaten zullen nog niet in 2026, maar vanaf de begroting 2027 worden geëffectueerd.

Begrotingsmutaties

De begroting 2026 komt uit op € 22,0 miljoen, zijnde een toename van ca. € 1,3 miljoen ten opzichte van de omvang van de vastgestelde begroting 2025 van € 20,7 miljoen.

Deze toename van € 1,3 miljoen betreft:

- € 0,8 miljoen loonindexatie conform cao en de Septembercirculaire 2024 van het Gemeentefonds voor overheidssalarissen;
- € 0,4 miljoen tijdelijke uitbreiding met 3,0 fte voor maatwerk CO2 Chemelot, die geheel wordt gesubsidieerd;
- € 0,2 miljoen voor IBP VTH verplichte budgetpost voor innovatie- en ontwikkeling ad 1% van de begroting;
- € 0,1 miljoen voor resterende ingroei fte Bedrijfsvoering Robuustheid;
- € 0,2 miljoen overige mutaties in materiële posten;
- +/- € 0,4 miljoen tijdelijke kosten voor inhuur omzetting van inrichtingen naar MBA's, die niet meer van toepassing zijn in 2026.

Jaarstukken 2024

De voorlopige jaarrekening 2024 van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg heeft een positief saldo voor resultaatbestemming van € 1.307.384.

Analyse van dit positieve resultaat laat zien dat de kosten in totaal € 0,4 miljoen lager zijn dan de begroting, met name veroorzaakt door lagere opleidingskosten. De totale baten zijn € 0,9 miljoen hoger dan de begroting. Dit is enerzijds het gevolg van de volgende besluiten die het bestuur reeds heeft genomen in het kader van het naderende ravijnjaar:

- De laatste voorschotnota's zijn 25% verlaagd, waardoor de deelnemers een voordeel hebben gehad van € 1,1 miljoen en de baten werkprogramma's eenzelfde bedrag lager zijn dan begroot.
- Door (vervroegde) vrijval van SPUK-subsidies zijn deze € 1,4 miljoen hoger dan de begroting.

Beoordeling robuustheid omgevingsdienst Zuid-Limburg

In 2024 heeft het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg het plan van aanpak robuuste Omgevingsdienst Zuid-Limburg vastgesteld. Dit plan van aanpak behelsde de route, de inspanningen en de middelen die nodig waren én zijn om op 1 april 2026 te voldoen aan de robuustheidscriteria zoals gesteld in het Interbestuurlijk Programma versterking VTH-stelsel (IBP VTH).

Het plan van aanpak en de voortgang worden periodiek getoetst door het Ministerie van

Infrastructuur en Waterstaat. Recentelijk ontving de Omgevingsdienst Zuid-Limburg de beoordeling van het Ministerie over het robuust worden van de omgevingsdienst. Het Ministerie heeft aan de

hand van de voortgang van het plan van aanpak ingeschat dat de omgevingsdienst op 1 april 2026 robuust zal zijn.

Deze beoordeling geeft aan dat de Omgevingsdienst Zuid-Limburg op de goede weg is en dat er gezamenlijk moet worden blijven ingezet worden op het robuust worden van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg, immers met elkaar wordt er een belangrijke bijdrage aan een schone-, gezonde- en veilige leefomgeving in Zuid-Limburg geleverd.

OPTIES

n.v.t.

PERSONELE ASPECTEN

n.v.t.

FINANCIËLE ASPECTEN

Ontwerpbegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029

Schematisch komt het financiële plaatje van de ontwerpbegroting 2026, meerjarenraming 2027-2029 van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg en het effect op de gemeentelijke bijdrage er als volgt uit te zien;

Ontwerpbegr.'26, meerjarenraming 2027-2029	2026	2027	2028	2029
Begrotingstotaal Omgevingsdienst Zuid- Limburg	€ 22.044.896	€ 22.448.551	€ 23.241.436	€ 24.063.128
Gemeentelijke bijdrage	€ 139.625	€ 144.675	€ 149.825	€ 155.160
Begroting Simpelveld	€ 131.280	€ 134.320	€ 137.570	€ 137.570
Overschot (+) / Tekort (-/-)	-/- € 8.345	-/- € 10.355	-/- € 12.255	-/- € 17.590

--	--	--	--	--

Bij het opstellen van onze berap voorjaar 2025 zal er voor de jaren 2026 t/m 2029 bijstelling worden voorzien van het budget 672320-43310 Milieubeheer conform bovenstaande tabel.

Jaarstukken 2024

De jaarrekening 2024 van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg heeft een positief saldo voor resultaatbestemming van € 1.307.384. Hierin is reeds verwerkt het besluit van het bestuur in verband met het naderende ravijnjaar om de laatste voorschotnota's van 2024 met 25% te verlagen. Hierdoor bedraagt de gemeentelijke bijdrage over 2024 € 7.187,-- minder dan begroot.

Bestemming jaarrekeningresultaat

Op 2 april 2025 heeft het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg de jaarrekening 2024 inclusief resultaatuitkering reeds vastgesteld. Dit is zo'n drie maanden eerder dan in de voorgaande jaren gebruikelijk was. Het voorstel tot resultaatbestemming ziet er als volgt uit;

Onverdeeld resultaat 2024	€ 1.307.384
Bestemmingsreserve nieuwe bodemtaken ingroeimodel voor dekking kosten 2024	€ 300.086
Bestemmingsreserve nieuwe MBA basistaken ingroeimodel voor dekking kosten 2024	€ 300.000
Bestemmingsreserve juridische ondersteuning	€ 10.000
Verhoging weerstandsvermogen o.b.v. risico- inventarisatie	-/- € 159.695
Totaal te verdelen resultaat 2024	€ 1.757.775
Restitutie gemeente Simpelveld	€ 7.291

Het uit te keren bedrag ad € 7.291 op basis van het jaarrekeningresultaat 2024 is door de Omgevingsdienst Zuid-Limburg reeds verrekend met de voorschotfactuur van het Werkprogramma over het 2e kwartaal 2025.

AANBESTEDING

n.v.t.

COMMUNICATIE

De Omgevingsdienst Zuid-Limburg op de hoogte brengen van de zienswijze van de gemeenteraad van de gemeente Simpelveld.

EVALUATIE

n.v.t.

VERVOLG / PLANNING

- Behandeling voorstel in raadsvergadering 19 juni 2025;
- Verzenden brief met concept zienswijze naar DB Omgevingsdienst Zuid-Limburg 20 juni 2025;
- Vaststellen begroting door AB Omgevingsdienst Zuid-Limburg 2 juli 2025.

BIJLAGEN

1. Jaarrekening 2024 Omgevingsdienst Zuid-Limburg (ID:208451)
2. Ontwerpbegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 Omgevingsdienst Zuid-Limburg (ID:208450)
3. Bericht Ministerie IW Beoordeling robuustheid Omgevingsdienst Zuid-Limburg (ID:208449)
4. Brief zienswijze (ID:212013);
5. Brief inzake bezuinigingen (ID:194992).

BESLISPUNT

1. Kennis te nemen van de ontwerpbegroting 2026, meerjarenraming 2027-2029 en de voorlopige jaarstukken 2024 van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg;
2. De financiële consequenties van de ontwerpbegroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029 van de Omgevingsdienst meenemen in de berap voorjaar 2025;
3. Een positieve zienswijze kenbaar te maken aan het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg ten aanzien van de ontwerpbegroting 2026, meerjarenraming 2027-2029;
4. Kennis te nemen van de beoordeling Robuustheid Omgevingsdienst Zuid-Limburg;
5. Kennis te nemen van een uit te keren bedrag aan de deelnemers van € 1.757.775 naar rato van ieders afname (= omzet) in het jaar 2024 op basis van de voorlopige jaarstukken 2024. Voor Simpelveld betekent dit een restitutie van € 7.291.

Het college van burgemeester en wethouders in Simpelveld,

De secretaris,

De burgemeester,

De heer G.H.J. Hollands

Mevrouw S.C.J. Scheepers